

Skolemiljøplan for Hemsedal skole

Vedtatt i SU/SMU 30.oktober 2025

"Et godt sted å være, et godt sted å lære – med trygghet og respekt for alle."

Forord

Hemsedal skole skal være en trygg og inkluderende arena for alle elever. Et godt psykososialt skolemiljø er avgjørende for elevenes trivsel, læring og utvikling, og bidrar samtidig til å forebygge bekymringsfullt skolefravær.

Denne handlingsplanen bygger på Hemsedal kommunes overordnede styringsdokument, **Kommuneplanen – samfunnsdel 2019–2030**, som setter retning for hele oppvekstsektoren fram mot 2030. Kommuneplanen tar stilling til sentrale utfordringer i kommunen, setter mål og strategier for et inkluderende og trygt lokalsamfunn.

Hemsedal er et samfunn i utvikling, med stor andel unge voksne og høy andel arbeidsinnvandrere, og samtidig utfordringer som ensomhet blant ungdom og tilgang på rusmidler. Dette gir skolen et viktig oppdrag i å sikre fellesskap, tilhørighet og livsmestring hos barn og unge.

Planen bygger på følgende hovedmål:

- Elever skal oppleve mestring, trygghet, inkludering og trivsel
- Fravær skal fanges opp tidlig og følges opp systematisk
- Tiltak mot mobbing og andre krenkelser skal iverksettes raskt og målrettet

Planen skal bidra til at Hemsedal skole møter sitt ansvar for et trygt og godt psykososialt miljø, i tråd med opplæringslovens krav og kommunens egne målsettinger. Gjennom tydelige rutiner, samarbeid og helhetlig tilnærming skaper vi best mulig grunnlag for at alle elever skal kunne lære og utvikle seg.

Et godt skolemiljø handler om samspillet mellom både det fysiske og det psykososiale miljøet, og hvordan disse påvirker hverandre. Det psykososiale miljøet omfatter relasjonene mellom elever og ansatte, det sosiale fellesskapet og elevenes opplevelse av læringssituasjonen. Kapittel 12 i opplæringsloven er elevenes "arbeidsmiljølov" og gir alle elever rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring, uten krenkende ord eller handlinger. Denne handlingsplanen beskriver hvordan Hemsedal skole skal oppfylle plikten til å sikre et godt skolemiljø for alle elever i skoletiden.

Opplæringsloven kapittel 12 – Skolemiljøet til elevene

Kapittel 12 i opplæringsloven gir alle elever rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, inkludering, trivsel og læring. Dette gjelder både skolen, leksehjelpordninga og skolefritidsordninga. Skolen har nulltoleranse for krenkende atferd som mobbing, vald, diskriminering og trakassering, og skal arbeide kontinuerlig for å forebygge slike forhold.

Alle som arbeider ved skolen har plikt til å følge med på korleis elevene har det, gripe inn dersom en ser eller mistenker krenking, og varsle rektor ved mistanke om at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Skolen må raskt undersøke slike saker og sette inn eigna tiltak, og det skal utarbeidas en skriftlig tiltaksplan/ aktivitetsplikts plan som dokumenterer hva som blir gjort, hvem som har ansvar, og hvordan og når tiltaka skal evalueres.

Dersom noen som arbeider på skolen selv står bak krenking, er det skjerpa meldeplikt. Dette innebærer at andre tilsette straks skal varsle rektor eller kommunen, avhengig av kven som står bak.

Om en elev fortsatt ikke har et trygt og godt skolemiljø etter at saken er tatt opp med skolen, kan eleven eller foresette melde saken vidare til statsforvalteren. Statsforvalteren kan da pålegge skolen eller kommunen tiltak, og fatte vedtak som sikrer elevens retter.

Kapittel 12 legg dermed grunnlaget for skolen sitt arbeid med å sikre et inkluderende og trygt psykososialt miljø for alle elever, og er helt sentral i Hemsedal skole si handlingsplan for et trygt og godt skolemiljø.

Skolens aktivitetsplikt for et trygt og godt skolemiljø

For å sikre elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø, har skolen en aktivitetsplikt etter opplæringsloven § 12-4. Aktivitetsplikten skal sørge for at skolen oppdager dersom elever ikke har det trygt og godt, og at den handler raskt og riktig.

Skolens aktivitetsplikt består av fem delplikter. Alle som arbeider på skolen, har plikt til å:

- følge med på hvordan elevene har det
- gripe inn ved krenkelser
- melde fra dersom de får mistanke om eller kunnskap om at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø

I tillegg har skolen plikt til å:

- undersøke situasjonen
- sette inn egnede tiltak for å rette opp forholdene

Aktivitetsplikten innebærer også at skolen skal ivareta elevenes medvirkning. Dette betyr at elevene skal bli hørt, og at hensynet til elevenes beste alltid skal ligge til grunn for skolens arbeid.

Dersom en ansatt på skolen krenker en elev, gjelder en skjerpet varslingsplikt. Får noen mistanke eller kunnskap om at en ansatt krenker en elev, skal dette straks meldes til rektor. Dersom det gjelder en person i ledelsen, skal saken meldes direkte til skoleeier.

Hva er mobbing?

Mobbing er gjentatte negative handlinger rettet mot en elev, der målet eller virkningen er å såre, krenke eller skape frykt. Mobbing kan være fysisk, psykisk, digital eller sosial, og kan blant annet innebære:

- erting, trusler eller sjikane
- utestenging og sosial isolasjon
- rykter og baksnakking
- gjentatte krenkende kommentarer
- fysisk vold eller trusler om vold

Felles for all mobbing er at det skjer systematisk og over tid, og at det er en ubalanse i maktforholdet mellom den som mobber og den som blir mobbet.

Hvordan jobbe mot mobbing på skolen - Trafikklysmodellen

Hemsedal Skolen har både en forebyggende og en avdekkende/reaktiv rolle i arbeidet mot mobbing. **Strukturen er bygd opp etter trafikklysmodellen og sentrale prinsipper er:**

● **Grønn:** Fremme et trygt og godt skolemiljø - **Forebygging**

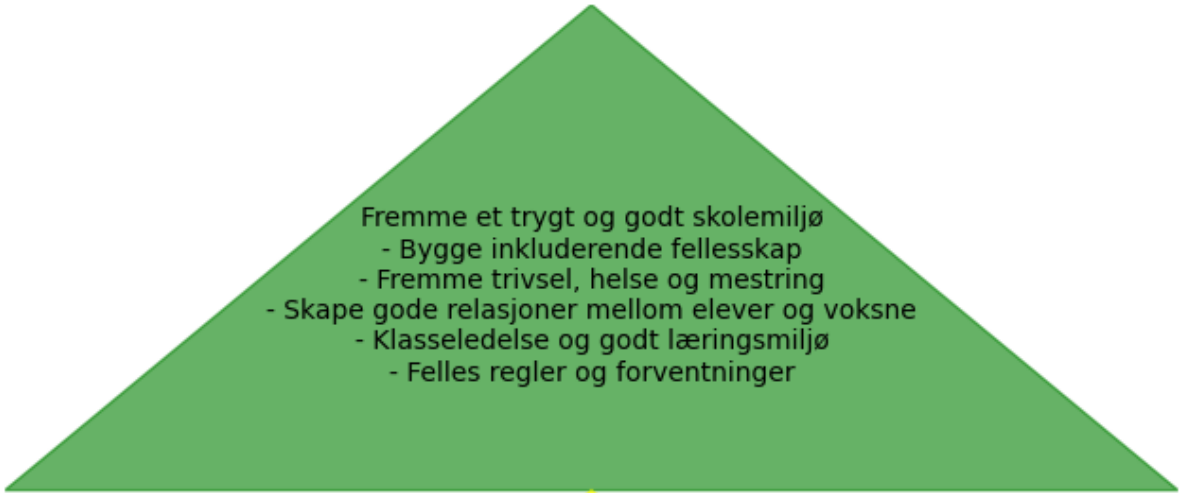
- Bygg et godt klassemiljø preget av trygghet, respekt og inkludering
- Skap tydelige regler for atferd og samhandling
- Jobb systematisk med klasseledelse og relasjonsbygging
- Undervis elever i empati og konflikthåndtering
- Ha tydelige prosedyrer for varsling og oppfølging

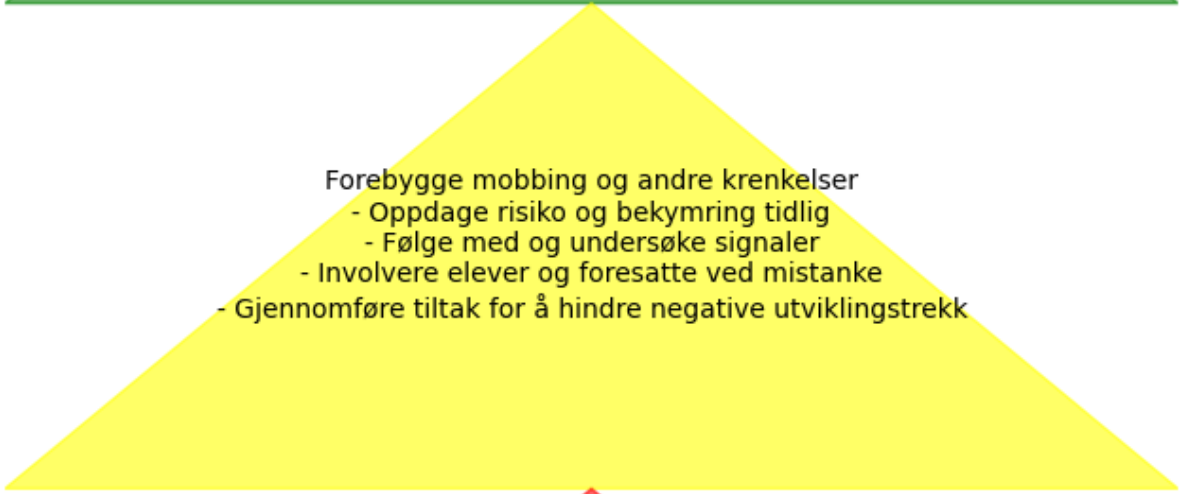
● **Gul:** Forebygge mobbing og andre krenkelser - **Avdekking**

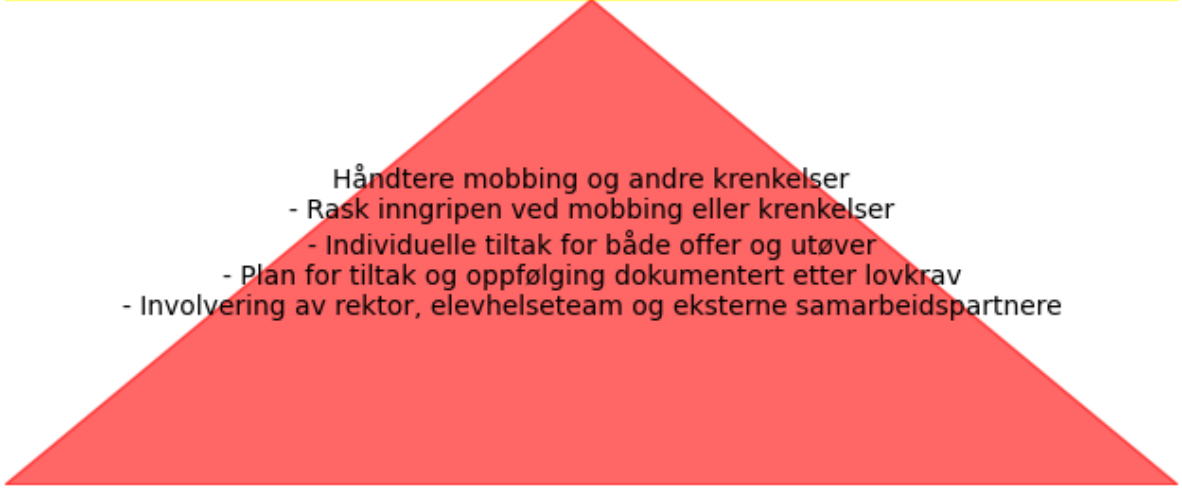
- Vær observant på tegn på mistrivsel og utestengelse
- Gjennomfør elevundersøkelser jevnlig
- Snakk med elever og foresatte om hvordan de opplever skolemiljøet
- Ta alle meldinger og bekymringer på alvor

● **Rød:** Håndtere mobbing og andre krenkelser - **Håndtering**

- Undersøk saken grundig og raskt
- Snakk med både den som blir mobbet og den som mobber
- Iverksett tiltak for å stoppe mobbingen umiddelbart
- Følg opp med samtaler og støtte for alle involverte
- Dokumenter tiltak og vurder effekten fortløpende

-
- Fremme et trygt og godt skolemiljø
- Bygge inkluderende fellesskap
  - Fremme trivsel, helse og mestring
  - Skape gode relasjoner mellom elever og voksne
  - Klasseledelse og godt læringsmiljø
  - Felles regler og forventninger

-
- Forebygge mobbing og andre krenkelser
- Oppdage risiko og bekymring tidlig
  - Følge med og undersøke signaler
  - Involvere elever og foresatte ved mistanke
  - Gjennomføre tiltak for å hindre negative utviklingstrekk

-
- Håndtere mobbing og andre krenkelser
- Rask inngripen ved mobbing eller krenkelser
  - Individuelle tiltak for både offer og utøver
  - Plan for tiltak og oppfølging dokumentert etter lovkrav
  - Involvering av rektor, elevhelseteam og eksterne samarbeidspartnere

Kunnskap om lover, regler og rutiner – (skjema for trygg og god skolehverdag)

Hvem	Hva er det viktig at alle kjenner til
Personalet	<p><i>Kjenner til og har kjennskap om</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Opplæringsloven kapittel 12. og aktivitetsplikt • Forskrift og skolereglementet for Hemsedal skole • Handlingsplan for trygt og godt skolemiljø og bekymringsfullt fravær • Handlingsplan for livsmestringsprogrammer som brukes på Hemsedal skole • Skolens rutiner og varslingsrutiner • Mobbing og bekymringsfullt skolefravær <p><i>Legge til rette for</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Trivselstiltak på skole og trinnivå • Livsmestringsprogrammer i undervisning <p><i>Melde fra til skolens ledelse dersom:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Elever ikke har det trygt og godt eller blir mobbet
Elever	<p><i>Kjenne til</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Opplæringsloven kapittel 12 og aktivitetsplikt • Skolereglementet og konsekvenser • Trinnregler <p><i>Har kjennskap til</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hva er mobbing • Hva gjør vi når noen mobber • Livsmestringsprogrammer • Bruk av ball bing og inne og uteområdene • Elevråd, unge motivatører, klassens time <p><i>Tar kontakt med en voksen dersom</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Elev selv blir mobbet • Ser at andre blir mobbet • At noen ikke har et trygt og godt skole/klasse miljø
Foresatte	<p><i>Må ha kjennskap til</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Opplæringsloven kapittel 12. og aktivitetsplikt

	<ul style="list-style-type: none"> • Forskrift og skolereglementet for Hemsedal skole • Handlingsplan for trygt og godt skolemiljø • Forebyggende tiltak på trinn og livsmestringsprogrammer • Hva er Mobbing og bekymringsfullt skolefravær <p>Tar kontakt med skolen dersom</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ditt barn eller du har kjennskap til at andre barn blir mobbet eller ikke har det bra på skolen. <p>Forebygge mobbing ved å:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Være gode voksne rollemodeller • Snakke positivt om skolen • Delta på aktiviteter i regi av foresatte og klassen på trinnet, foreldrenettverk • Følge skolens regler og reglement rundt mobilfri skole • Jobbe for best mulig samarbeid mellom foreldre og skole og foreldre
--	---

Tiltak for å avdekke

Dette gjør Hemsedal skole for å avdekke mobbing

- Observasjon i friminutt, ganger, garderobes, uteområde og klasserom
- Tilbakemeldinger fra voksne på skolen, elever og foresatte
- Elevsamtaler
- Utviklingssamtaler
- Undersøkelser om trivsel og mobbing alle trinn minimum 2 ganger i året
- Elevundersøkelse. 7. og 10. Trinn.

Saksgang

Nivå i en kap. 12 sak

- Melding om mobbing eller at elev ikke har det bra
- Undersøkelse
- Opprettelse av aktivitetsplikt